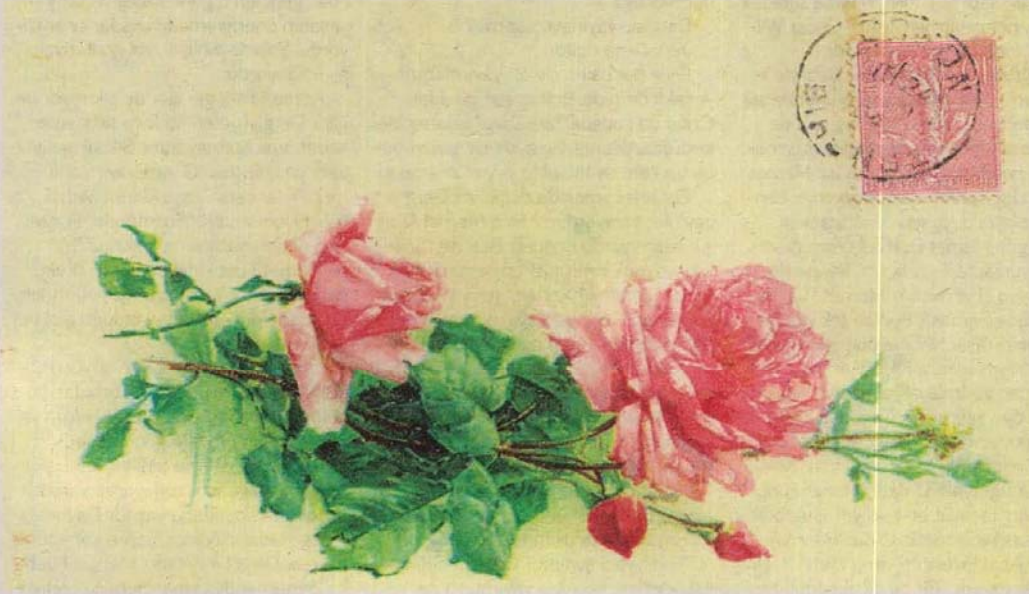

IREM AYDIN

Tarihe 'Gül'ün üzerinden bakmak

Çiçekler insanların kendilerini ifade etmede aracı olmuş hep, tarih boyunca türlü anlamlar yüklenmiş onlara, en çok da güle. Kutsallık da var, ilhamlar da, aşk da var gülün üzerinde, hem de en derininden. Ben böyle değişik pencerelerden tarihe bakmayı, tarihi farklı açılardan okumayı seviyorum, pek ilginç sonuçlar çıkıyor ortaya

Sultan Çiçeği: Lale kitabından sonra tüm renkleri ve tarihiyle "Gül" kitabı raflardaki yerini aldı, hem de **Gül İrepoğlu** imzasıyla... Kitabın sayfalarını çevirdiğinizde gülün aynen kitabın da alt başlığında olduğu gibi aşkın, **sanatın**, sonsuzluğun çiçeği olduğunu, insanlık tarihinde ne denli önemli bir yer edindiği şaşkınlığıyla neleri atladığınızı bir kez daha görüyoruz. Belki hiçbir çiçek sıradan bir çiçek değil ama Gül, çok başka... İnsanlık tarihinden bile öncesine dayanan hikayesiyle bugüne dek gelmiş, **sanata**, edebiyata, şifacılara ilham olmuş... İşte **Gül İrepoğlu** da derinlikli bir araştırma içerisinde dünya tarihinin içinde açan bu muhteşem çiçeği her boyutuyla ele almış. İrepoğlu ile kitabın ve gülün tarihini konuştuk...

■ **Önce sizin isminizle olan hikayenizden başlayalım; kitaba karar vermeden önce isminizle nasıl bir ilişkiniz vardı? İsminizin size vermesinin bir hikayesi var mı?**
İsmimi hep çok sevdim. Hem anneannemin, hem de babaannemin annelerinin ismi Gül imiş. Her ikisi hakkında da ailede çok şey anlatılır. İkisi de çok güçlü ve çok güzel kadınlarmış. Biri, kafası her bozulduğunda atına atlayıp Canik Dağları'na doğru sürerek gözden kaybolan bir yeşil gözlü çilgin, diğeri yine yeşil gözlü bir Çerkes güzeli, öteki

karnında iki kızıyla **dül** kalan ve yaşam mücadelesini yine de kazanan bir kadın. İkisinden de gözlerin yeşilini miras alamamışım, ama dayanıklılığı almışım ve ismimi. Bir gün o "Gül Hanımlar"ın romanını yazacağım.

■ **Saniyorum sizin kazılarınızın adı da çiçeklerden geliyor, değil mi?**

Evet, başka türlü olamazdı ki! Yasemin ile Müge. İkisi de zarif ve harika kokulu çiçekler. O zamanlar "Lale" kitabını yazmış olmadığım için bu ismi koyamadım. Kızlarım da isimlerinden memnunnular zaten. Çiçek isimleri her zaman ilgimi çeker, bir yakınlık duyarım.

Çiçek kültürüne dair iki kitap

■ **Bu kitabın fikri nasıl çıktı ortaya peki? "Sultan Çiçeği": Lale ile birlikte planlanmış mıydı?**

"Lale" kitabına başlarken **Yapı Kredi Yayınları** yakın zamanda bir de "Gül" yapmamı istemişti, "Lale" 2012 Aralık'ta yayımlandı, "Gül" 2014 Aralık'ta. Birbirini tamamlayan iki **kitap** oldu, pek geniş bir alan olan çiçek kültürünün çok yönlü uzantıları... Bugüne kadar bu konulara burada yaptığımız gibi katman katman eğilen, yani hem tarih, hem güzel **sanat**ların her dalı, hem edebiyat ve hem de yaşantı bakımından ortaya koyan kapsamlı **kitaplar** bulunmadığından bir boşluk dolmuş oldu diye seviniyorum.

■ **Elimizde çok hacimli, titizlik ve tutkuyla çalışılmış olağanüstü bir kitap var. Ne kadar zamana yayıldı çalışması? Merak ediyorum çünkü geçen yıl "İstanbul Yıldızı" adlı romanınızı yayınladınız...**

Olağanüstü nitelemesi için çok teşekkür ederim. Elimden geldiğince özen gösterdim, her satırına titizlendim doğal olarak. Bu konuda birikimim mevcuttu elbette ama onun üzerine çok şey koymak gerekti. Bu tür **kitaplar** yazarken bir yandan da öğrenirsiniz, harika bir şeydir, çok çok zevkli. Kütüphanem de zenginleşir daima bu ve-

sileyle. Kitabın planını yaptıktan sonra -ki bu plan işin en zor kısmıdır, bir yandan araştırmak, bir yandan da oturup yazmak yaklaşık bir buçuk yıl sürdü diyebilirim. Aynı zamanda romanı da yazıyordum, bir **kitapta** tıkanırdımda diğerini yazmaya koyuluyordum, ikisi birbirini besledi. Zaten tüm yazma hayatım böyle geçti galiba! Roman bitince "Gül" Kitabı hız kazandı, bazen günde 8-10 saat, bazense 17-18 saat çalışarak bitirdim. Sanırım yaklaşık 1200 saat emek verdim bu kitaba. Bunu merak edip hesapladım ilk kez! Her anına değdi bana göre.

■ **Kurgusal bir metin yazmak, aylarca yıllarca onun içinde yaşamak tarif edilemez bir duygu. "Roman yazmak" başlığını cebimize koyalım ve diğer taraftan bu tarz kitaplar yazmayı düşünelim. "Zeki Faik İzer" kitabı, bu kitap, "Lale" kitabı... Bu iki farklı türdeki kitaplar aslında bir taraftan da birbirini besliyor sanırım değil mi?**

Kültür/Sanat Tarihi **kitaplar** yazmak zaten genel anlamda bilimsel **kitap** yazmaktan biraz farklıdır, bilgileri ve referanslarını layıkıyla verdikten sonra eklediğiniz kişisel görüş ve yorumunuz bütünüün önemli bir parçasını oluşturabilir. Yine de esas olan belli bir konu çevresinde düzenli fikirleri sıralamaktır -ki diğer bilim insanları **kitaptan** rahatlıkla yararlanırlar. Ama roman bambaşka! Bu örneği hep veriyorum: Ben Lale Devri Nakkaşı Levni hakkında bilimsel bir **kitap** yayınladıktan sonra zihnimde biriken hayallerimi bir araya getirip yansıtmak için baş kahramanı Levni olan bir roman yazdım, o romanla edebiyatın özgürlüğüne sığındım. Ve fark ettim ki, o güne kadar yazdığım her bilimsel metinde aslında gün yüzüne çıkmak için uğraş vermiş olan romancı kimliğim nihayet kendini serbest bıraktı. Ne ferahlama! Öte yandan romanlarımda da **sanat** tarihçisi kimliğim zaman zaman yazdıklarımı yönlendirdi. Yani evet, bu iki tür **kitap** birbirini besliyor. Ve çiçekler hakkında bilimsel **kitap** yazdığım da da biri diğerinin eksiklerini tamamlıyor, çünkü konu bu açılımlara uygun.

■ **Sonuçta şöyle de ortak bir yönleri var, o da tarihten**

Gül - Aşkın Çiçeği,
Sanatın Çiçeği,
Sonsuzluğun Çiçeği

Gül İrepoğlu

Yapı Kredi Yayınları, 376 s.

